

Egy orosz milliomos szerzetes

BABUS ANTAL

Innokentyij Szipirjakov rendkívüli élete

*Hatvanéves tanáromnak,
Cs. Varga Istvának*

1960-ban született Gyöngyösön. Irodalomtörténész. Debrecenben, a KLTE magyar-országi szakán végzett, ugyanitt szerzett PhD-fokozatot. 1986 óta az MTA Kézirattárában dolgozik.

„»Ha tökéletes akarsz lenni — felelte Jézus —, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincséd lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem!« Ennek hallatára az ifjú szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt” (Mt 19,21–22). A gazdag ifjú fentebbi történetét keresztény hívők megszámlálhatatlan sokasága, tíz és százmilliók ismerik. Közülük minden bizonnyal rengetegen áhítoznak és törekszenek a tökéletességre, a kereszténység kétezere éves történetében mégis elenyésző azoknak a száma, akikben volt bátorság Jézus felhívását *szó szerint* követni. Életvezetési normává a vagyonához ragaszkodó gazdag ifjú „józan” viselkedése vált. Ez tulajdonképpen érthető is, mert — ahogy Ady fogalmazott Kosztolányi *Négy fal között* című kötete kapcsán — „mégis mindig csak annak lesz igaza, aki nem taszítja el magától a kézenfekvőt és hasznosat”. A mindennapi élet farkastörvénye, a mindenki harca mindenki ellen, az életben maradásért folyó küzdelem a mentség és a magyarázat rá, hogy a keresztény hívők zöme a gazdag ifjú széles útját járta és járja. Azonban időről időre feltűnnek izzó hitű, emelkedett gondolkodású emberek, akik nem nyugszanak bele a világot irányító kíméletlen törvényekbe, a rideg, prózai valóságba, hanem van bátorságuk *szó szerint* megélni az Evangéliumot. Ők a hit bajnokai, vagy egyszerűen csak — a szentek. A keresztény szent fogalma sokféleképpen határozható meg, de talán a legegyszerűbb azt mondani, hogy szent az, aki *szó szerint* követi és éli az Evangéliumot.

Az Evangélium szó szerinti követése

A hétköznapok sivársága és az evangéliumok számos szöveghelyének szó szerinti, eszményi értelmezése közötti feszültség újra és újra hatalmas, felrázó, tökéletességre sarkalló energiákat szabadított fel az emberekben. A kereszténység történetében minden nagy megújulási — azaz: megtisztulási — mozgalomnak itt a gyökere. Három, találmra kiragadott példa közül az első Assisi Szent Ferenc esete. 1210-ben III. Ince pápa vonakodott megerősíteni a Ferenc által megszerkesztett, túlzóan szigorú regulát, de egy bíboros meggyőzte az egyházfőt, rámutatva arra a paradoxonra, ami *radikálisan* úgy fogalmazható meg, hogy a kereszté-

nyek olyan könyv parancsai szerint élnek, amelynek előírásai teljesíthetetlenek, illetve csak kevesek által teljesíthetők. Idézem a bíborost: „Ez az ember csak azt akarja, hogy engedjük az Evangélium szerint élni! Ha mi most úgy határoznánk, hogy ez felülmúlja az ember képességeit, alapjában kétségbe vonnánk, hogy az Evangélium követhető. Ezzel pedig magára Krisztusra hoznánk szégyent!” A reformációt 1517-ben elindító Luther sem követelt mást, mint visszatérést a Biblia szó szerinti szövegéhez: „Az az első és fő tudományom, hogy az Írást a maga egyszerű értelmével adjam tovább; mert a szó szerinti értelem az igazi, ebben van erő, tanítás és tudomány.” Három évszázaddal később Kierkegaard, a nagy dán evangélikus teológus és filozófus szintén azzal kavarta fel a keresztény hitélet állóvizét, hogy fölvetette a Biblia betű szerinti értelmezéséből fakadó gyötrő kérdéseket. Miért nincs ma annyi hit a keresztényekben — kérdezte —, mint egykor Ábrahámban volt, aki az isteni hangnak engedelmeskedve kész lett volna föláldozni egyetlen fiát, Izsákot.

A Szentírás különféle értelmezési módjai

Végső soron a teológusokat, filozófusokat is az Írás eszményi világa és a valóság közötti nyilvánvaló feszültség készítette a Biblia különféle értelmezési módjainak kidolgozására. A bibliai hermeneutikában hagyományosan a skolasztika négyes felosztása és terminológiája: a szó szerinti, az allegorikus, az erkölcsi és az anagogikus értelmezési mód a legelfogadottabb. A hit erejét azzal is mérhetjük, hogy ki melyik értelmezési szintre jut el. Aki az Újszövetséget csupán kiemelkedő irodalmi műnek tekinti, csupán esztétikai gyönyört keres benne és leragad az allegorikus értelmezésnél, annak az élete folyását aligha zökkenti ki a megszokott kerékvágásból az emberiség legnagyobb hatású könyve. Ellenben ha valaki nem esztétikai vagy filológia tárgyának, nem csupán szövegnek tekinti a Bibliát, hanem olyan üzenetnek, felhívásnak, amelyet az ő életében, a legkisebb megalkuvás nélkül, szó szerint meg kell valósítania, akkor a kétségtelen esztétikai értékkel is bíró szöveg megszűnik „mesterséges szolás” lenni, s az életet közvetlenül alakító erővé válik.

A gazdag ifjúról szóló példabeszéd

Említettük, hogy az Újszövetségnek számos olyan szöveghe-lye van, amelynek szó szerinti értelmezése igen kínzó kérdéseket vet föl. Például Lev Tolsztojt élete utolsó harmadában szüntelenül Jézusnak az a szó szerint értelmezett mondata emésztette, hogy „...ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is”. A kereszténység, azon belül a szerzetesség történetének legnagyobb vitái, küzdelmei azonban — a nyugati és a keleti egyházban egyaránt — a gazdag ifjúról szóló példabeszédben rejlő konfliktushoz kötődnek: legyen-e Isten szolgájának földi java, mennyi legyen, avagy egyáltalán ne legyen? A számtalan példa közül, mindkét egyház történetéből csak egy-egy villantok föl. A katolikus ferences mozgalmat éppen az a vita szakította szét spirituálisokra (később obser-

vánsoknak nevezték őket) és konventuálisokra, hogy mennyire szó szerint kell betartaniuk az evangéliumi teljes szegénység parancsát, amit a rendalapító örökül hagyott nekik. A 16. században az orosz szerzetességet ugyanez a kérdés osztotta meg. Szórai Szent Nil hívei, a „nincstelének” az egyéni tökéletesedés askzétikus útján akartak járni, teljes szegénységben. A másik tábor, Volocki Szent Jozsif követői, a „joszifljánusok” vagy „birtokosok” azt vallották, hogy a szerzetesi munkához szükség van anyagi javakra, birtokokra, mert csak így tudják az elesetteket, a betegeket gyámolítani. Ezek a példák arra engednek következtetni, hogy a gazdag ifjú történetében nagyon lényeges, mondhatni örök probléma rejlik. Ezt a példabeszédet is magyarázhatjuk mind a négy értelmezési módszerrel, de bárhogyan is csűrjük-csavarjuk a dolgot, a legtöbb bátorság, a legtöbb hit a szó szerinti értelmezéséhez kell.

A szó szerinti
értelmezés követői

Ez olyannyira igaz, hogy még a keresztény egyház szentjei között is elenyésző kisebbségben vannak azok, akik ilyen vakmerő lépésre szánták el magukat. Korántsem a teljesség igényével említek meg közülük néhányat. Remete Szent Antalnak (251/52–356) éppen a gazdag ifjú története adta meg a végső lökést, ennek hatására osztotta szét apai örökségét, s ment a sivatagba. Nem sokkal később Európában Nolai Szent Paulinus (353/54–431) hispániai birtokainak árát osztotta szét a rászorulóknak között. Hallgatag Szent János (454–558) is gazdag szülei örökségét áldozta fel a szegények javára. Amikor Assisi Szent Ferenc formálódó rendje számára keresett életszabályt, s tétovázott, hogy mit válasszon, a kor szokása szerint — *tolle, lege* — találmányra fölütötte a Bibliát, s az a gazdag ifjú történeténél nyílt ki. Ferenc ezt isteni üzenetnek tekintette, s ekkor döntötte el, hogy rendje kolduló rend lesz. A ferences obszerváns Sziénai Szent Bernardin apjának bányája volt, de ő lemondott örökségéről. De la Salle Szent János 40 000 frankot osztott szét, s Kalazanci Szent József, a piarista rend alapítója is számottevő vagyontól vált meg, amikor Krisztus követésére indult.

Szétosztott vagyonok

Ha az itt említett és nem említett szenteket időrendbe állítjuk, feltűnő, hogy napjaink felé közeledve a vagyont szétosztó szent típusa ritkábbá válik. Ennek egyik oka minden bizonnyal az európai kultúra profanizálódása, a vallásos érzés gyengülése, s az ebből fakadó anyagi szemlélet térnyerése. A szóban forgó szentek élettörténetét megvizsgálva az is kitűnik, hogy tehetős, talán még gazdagnak mondható is akadt közöttük, de mai értelemben vett milliomos, különösen pedig milliárdos egy sem. De vajon lényeges a vagyon mértéke, amikor Isten a szándékot nézi? Eszem ágában sincs az evangéliumi szegénységet bármilyen indíttatásra, bármilyen megfontolásból választók érdemeit lebecsülni, de megkockáztatom azt a tapintatlan gondolatot, hogy a sokról talán nehezebb lemondani, mint a kevésről. A

nincstelen előtt beszűkül a gyakorlati élet, kevesebb választási lehetősége van, kevesebb csábításnak van kitéve. A szegény a szükség, az ínség elől is menekülhet a vallásba, a szerzetességbe — a gazdag nem. A pénz szélesebbre tárja a világban való érvényesülés kapuit, a gazdag több lehetőségről mond le.

Tudtommal egyetlen személy osztott szét mai értékén milliárdos vagyont Jézus felhívásának engedelmességgel: az orosz Innokentyij Szipirjakov. A nagy egyházszakadás után élt ortodox szentek közül kevésnek az élettörténete ismert magyar nyelvterületen. Az 1054 előtti időkből is talán csak a kappadókiai atyá-ké. Szipirjakovról pedig — legjobb tudomásom szerint — még egy sor sem látott magyarul nyomdafestéket. Szülőhazájában is csak az utóbbi két évben fedezték fel. Igaz, hogy Szipirjakovot még nem kanonizálták, de meggyőződésem, hogy ez csak idő kérdése, s e rendkívüli ember rendkívüli életútja addig is méltó a figyelmünkre, méltó rá, hogy életét a szentekéhez mérjük.

* * *

Innokentyij Mihajlovics Szipirjakov 1860-ban született Irkutszkban. Apai és anyai ágon is dúsgazdag, jótékonykodásáról ismert szibériai kereskedőcsaládból származott, de főként az apai ág volt híres. Apjának, Irkutszk díszpolgárának pálinkafőző- és borleparló üzemei, saját folyami flottája és aranybányái voltak. Az ő nevéhez fűződik az aranylelőhelyek feltárása a Léna folyó medencéjében, s ő alapította Bodajbo városát, amely napjainkban is az aranybányászat fontos központja. Hat gyermekére 4 millió rubelos vagyont hagyott. Ennek az összegnek a nagyságát csak akkor tudjuk felmérni, ha ismerjük a korabeli árakat: például 1 pud (16,8 kg) búza 9 rubelba került, egy lovat pedig 40 rubelért lehetett vásárolni.

A hat gyermek közül Innokentyij volt a legfiatalabb. Tanulmányait szülővárosában kezdte, majd egy drága szentpétervári magángimnáziumban folytatta. Bár élénken érdeklődött a történelem és az irodalom iránt is, a szentpétervári egyetem fizika-matematika szakára iratkozott be. Betegsége miatt az első évet félbe kellett szakítania, s gyógyulása után már a jogi karon találjuk. Tanárai közül Vaszilij I. Szemjovszkij, a híres történész volt rá a legnagyobb hatással. Szemjovszkij a forradalmi Népakarat mozgalom tagja volt — e csoport szélsőséges tagjai gyilkolták meg II. Sándor cárt —, s az orosz parasztság történetéről tartott előadásokat. Erősen bírálta az önkényuralmat, és hallgatóit az egyszerű emberek tiszteletére nevelte. Politikai nézetei miatt eltávolították a katedréről, de lakásán folytatta előadásait, s Szipirjakov gyakori vendég volt nála. Szemjovszkij tanítása a nép iránti együttérzésről kitörölhetetlen nyomot hagyott Szipirjakovban, és nem elhanyagolható szerepet játszott szociális érzékenysége megerősödésében. 1891-ben Szipirjakov jelentős össze-

get ajánlott fel tanárának, hogy a helyszínen tanulmányozza a szibériai aranylelőhelyek munkásainak történelmét és munkakörülményeit. Így született meg a *Szibériai aranyfeldolgozó ipartelepek munkásai* című könyv.

Európai utazása

Még egy egyetemi oktatójáért lelkesedett: Pjotr F. Leszgaftért, a nagy orvos anatómusért, biológusért, pedagógusért, aki Oroszországban lerakta a tudományos elveken nyugvó testnevelés alapjait. Szemjovszkij és Leszgaft is a cári rendszer ellenzékének számító, liberális, nyugatias értékeket valló tudós volt, s ekkor még Szibirjakovot is ezek az eszmék hevítették. Logikus lépésként, látóköreit, ismereteit bővítendő Szibirjakov egy évig Európában utazgatott, de csalódottan tért vissza hazájába. Gondolkodásában fordulat ment végbe, ugyanarra a következtetésre jutott, mint a szlavofilek: Oroszországnak nem az elvilágiasodott, lelkiileg kiüresedett Nyugatot kell utánoznia, hanem a saját útját kell járnia.

Az egyetemi tanulmányok nem kötötték le, s érdeklődése középpontjába a hit, a pravoszlávia került. Idejét egyre inkább őríási vagyona kezelése töltötte ki. A vagyonkezelésnek igen sajátos formáját választotta. Nem tőzsdézett, nem fektetett be, nem adott kölcsön kamatra, hanem egyre nagyobb összegeket osztott szét a rászorulóknak között. Életérzését ekként fogalmazta meg: „Életünk csak akkor szép, ha körülöttünk minden ránk mosolyog... Az ember azonban kínosan érzi magát, ha ő maga gazdag, de a környezetében nyomort tapasztal.” S mivel a nyomor és a szegénység örök társa az embernek, Szibirjakov mindaddig nem találta meg lelki békéjét, amíg pénzét az utolsó rubelig szét nem osztotta. Kortársai úgy látták, hogy vagyona nyomasztotta, s szinte minél előbb meg akart szabadulni tőle. A szerzetesség felvételéig mintegy 4 millió rubelt fordított jótékonykodásra. Nem túlzás, hogy majdnem lehetetlen számba venni az adományait, ezért unalmas, oldalakon át tartó felsorolás helyett csak néhányra térek ki.

Első jótékonykodásai

Szibirjakov már gimnazistaként megkezdte a jótékonykodást; szegény sorsú osztálytársait támogatta. Még fiatalember volt, amikor első nagyobb adományát megtette. Egyik bátyja templomépítésbe fogott Irkutszkban, s öccsétől kölcsönként pár száz ezer rubelt. Midőn bátyja vissza akarta adni a pénzét, Innokentyij elhárította, mondván: „A testvérbátyám vagy, hadd legyen nekem is részem szent ügyedben.” Szentpétervári házának kapuja mindig, mindenki előtt nyitva állott. Volt úgy, hogy egy nap négyszáz fő fordult meg nála, és senkit sem engedett el üres kézzel. Megszámolni sem lehet, hány és hány férjhez menő szegény lánynak biztosította a hozományát. Se szeri, se száma azoknak az egyetemistáknak, akik Szibirjakov adományainak köszönhetően végezhatték el az egyetemet. Csak 1886-ban hetvenen kaptak tőle ösztöndíjat, s tanultak az ő költségén Oroszor-

Intézmények
létrehozása és
támogatása

szág és Európa egyetemein. Nem csak egyéneken segített. Kortársai a „tudomány és az irodalom barátjának”, „felvilágosult jótékonykodónak” nevezték, mert szinte minden nagy oktatási és tudományos kezdeményezést, tervet támogatott.

Kedves tanárának, P. Leszgaftnak 350 ezer rubelt adott biológiai laboratórium létesítésére, valamint tudományos folyóirat kiadására. Leszgaft 1893-ban hozta létre intézményét, amely ma a Szentpétervári P. F. Leszgaft Állami Testnevelési Akadémia. Az azóta legendás híre szert tett intézet növendékei a téli és a nyári olimpiai játékokon 96 aranyérmet nyertek.

Az oroszországi felsőfokú nőoktatásban mérőföldkőnek számít a Besztuzsev Tanfolyamok (*Besztuzsevszkije kurszi*) megindítása Szentpétervárott. Szibirjakov 1884-ben nővérével közösen 102 ezer rubellal járult hozzá, hogy az intézmény saját épülethez jusson, 1897-ben pedig 75 ezer rubelt juttatott a női egyetemnek saját kollégium vásárlására. A mai Szentpétervári Állami I. P. Pavlov Orvosi Egyetem elődje, az első oroszországi Női Orvosi Főiskola alapítására ugyancsak 1897-ben 50 ezer rubelt adományozott. Különös gondja volt a gyermekekkel foglalkozó alapítványokra. Egyik nyaralóját a Szegény Nők Társaságának ajándékozta, hogy benne fiatal lányoknak létesítsenek menhelyet, s ezt még 50 ezer rubellal toldotta meg.

Szibériai
jótékonykodásai

Bár az 1870-es évek közepétől a fővárosban, Szentpéterváron élt, szülőföldjéhez, Szibériához élete végéig ragaszkodott. Kiváltképpen szívén viselte e zord vidéken letelepedők sorsát, mondván, hogy aki vállalja az ottani nehéz életkörülményeket, annak több gondoskodásra van szüksége. Nagy összegekkel támogatta az omszki egyetemet, az Orosz Földrajzi Társaság irkutszki részlege múzeumának bővítésére 6 ezer rubelt különített el. G. N. Potanyinnak, a legendás hírű utazónak, tudósnak, a türk és mongol népek néprajza kutatójának, az Altáj kiváló ismerőjének — melleleg a szibériai föderalizmus hívének — számos expedícióját Szibirjakov finanszírozta.

Számtalan Szibériával foglalkozó könyv megjelenésénél bábáskodott. Mivel szerzőik neve a magyar olvasónak semmit sem mond, csak néhány klasszikus művet említek meg. Az ő pénzén láttak napvilágot V. I. Mezsov orosz történelmi bibliográfiái, I. A. Hudjakov jakut mesegyűjtése, D. M. Golovacsev munkája a szibériai aranybányászatról, N. M. Jadrincev *Szibéria idegen nemzetiségei*, és *Szibéria, mint gyarmat*, valamint P. Szlovcov *Történelmi körkép Szibériáról* című műve, és sok-sok egyéb kiadvány. Körülbelül 30 ezer rubelt költött szibériai városokban — Minuszinszkben, Tomszkban, Barnaulban, Isimben, Acsinszkban — könyvtárak és múzeumok építésére. Különös figyelmet fordított aranybányái munkásainak sorsára, mert — mint mondotta — az ő verejtékes munkájuknak köszönheti a gazdagságát. 1894-ben 420 ezer rubelt költött a segélyezésükre.

Az orosz pravoszláv
egyház támogatása

Jótevénytudásának legkiemelkedőbb terepe azonban az orosz pravoszláv egyház volt, amelyet óriási összegekkel támogatott. Néhány példa: Az uglicsi Vízkereszt (Bogojavlenszkij) női kolostornak 147 ezer, a Habarovszk és Vlagyivosztojk között fekvő Nyikolo-Usszurijszki Szent Háromság kolostornak pedig 25 ezer rubelt adott. Több százezer rubellel támogatta az irkutszki Kazanyi Istenanya Ikonja templom, valamint Irkutszki Szent Innokentyij templomának építését a Léna folyó mellett. Kivette részét az apjáról elnevezett irkutszki menhely házi kápolnája körüli munkálatokból is. Valaám, a világhírű pravoszláv sziget Fel-támadás nevű szerzetestelepének építéséhez 10 ezer rubellel járult hozzá.

Bőkezűségénél csak a szerénysége volt nagyobb. Megszívlelte az evangéliumi tanácsot: „Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezéd, mit tesz a jobb.” Sokan nem is sejtették, hogy ki volt a jótévőjük.

Környezete ellenséges
reakciói

Az evangéliumok szó szerinti megvalósítása mindig zavarba ejtette az embereket, és irigységgel vegyes értetlenséget szült bennük. Ha végigolvassuk a katolikus szentek életének valamelyik gyűjteményes kötetét, nemcsak a fölemelő életpéldák sora a megdöbbentő, hanem a rengeteg gáncsoskodás, áskálódás, szenvedés is, amit a szenteknek kortársaiktól és sok esetben anyae gyházu któl el kellett szenvedniük. A pravoszláv Innokentyij Szibirjakov jósága is elnyerte méltó büntetését. Rokonai és kortársai megalázó vizsgálatnak vetették alá. Orvosokból, jogászokból, állami hivatalnokokból, közéleti emberekből álló bizottság előtt kétszer is meg kellett jelennie, hogy megvizsgálják elméje épségét és lelki egészségét. Végül megállapították, hogy Szibirjakov egészséges, tiszta elmével döntött vagyona sorsáról, és visszakapta hatalmas pénzei fölötti rendelkezési jogát. (Nem ő volt az egyetlen szent életű ember, akinek hasonló vizsgálatot kellett kiállnia. A 18. században Szentpétervári Kszenyijának is ilyen tortúrán kellett átesnie, amikor férje halála után szétesztogatta vagyonát. Az ő esetében azonban még csak-csak érthető az eljárás, hiszen halott férje ruhájában járt és a szent örültek (*juogyivijek*), azaz *Krisztusért balgatagok* életmódját folytatta.)

Szerzetesnek áll

Példátlan léptékű jótevénytudása, bőkezűsége és jóságosága ellenére Szibirjakov nem lelt nyugalmat. Közvetlenebbül akarta szolgálni az Urat, s 1894-ben, 35 évesen szerzetesnek állt. Döntése értékét növeli, hogy nem élete alkonyán, hajlott korú öregemberként fordított hátat a világi örömekeknek, hanem fiatalon, vonzó, szép férfiként. Beköltözött a Régi Athoszi Szent András szerzetestelep (*szkit*) szentpétervári imaházába (*podvorje*). Lelkiatyja, Dávid (Muhranov) archimandrita kezébe 2 millió 400 ezer rubelt tett le, hogy legjobb belátása szerint használja fel. David atya a ma is nagy, akkoriban pedig egyenesen csillagászati összeg felét jótevénytudás céljára és szegény oroszországi kolostoroknak,

másik felét pedig az Athosz-hegyi Szent András szerzetestelepnek adományozta. Lelkiatyja 1896-ban nyírta le Szibirjakov haját, s vette fel a szerzetesség első, angyali rendjébe. Közvetlenül ezután Szibirjakov Athoszra, az ortodox szerzetesség szent hegyére utazott, ahol pár évvel később — amikor belépett a szigorúbb rend szerint élő szerzetesek (*szhimonah*) közé — Irkutszki Szent Innokentyij tiszteletére kapta az Innokentyij nevet. Szibirjakov Athoszra érkeztek a Szent András szerzetestelepen már 25 éve épült, de még csak félkész állapotban volt Szent András apostol székesegyháza, s csupán az alapkövét rakták le egy kórháznak és a hozzá tartozó templomnak. Szibirjakov anyagi segítségével a székesegyház hamarosan kívül-belül elkészült. Ez a székesegyház a Balkán-félsziget és Görögország legnagyobb pravoszláv temploma, a „Kelet Kremlje”. A hatalmas szentélybe egyidejűleg 5000 hívő fér be. Ugyancsak jutott pénz a kórházépítés befejezésére is, s mellé felhúztak még két kisebb templomot, két remetecellával. Az egyik cellába Szibirjakov, a másikba lelki vezetője, Dávid atya költözött.

Példás szerzetesi élete

Szerzetestársai tanúbizonysága szerint Szibirjakov példás remete életet élt, gyakran szigorúan böjtölt. Celláját ritkán hagyta el, csaknem teljes szótlanságban és állandó imádságban teltek napjai. 1901-ben, negyvenegy évesen, ötévi szerzetesség után tért meg Teremtőjéhez.

Athoszi hagyomány szerint a szerzetesek életszentsége három évvel a temetésük után kihantolt koponyájuk színéből állapítható meg. A fehér szín arról tanúskodik, hogy az illető lelke megmenekült. Az életszentség legbiztosabb jele azonban az, ha a koponya borostyán színű. A Szent András szerzetestelep másfélezer koponyája közül csak három ilyen van: az egyik Innokentyij Szibirjakové.

A szentté avatási eljárás megindítása

A kommunista rendszer feledésre ítélte a 19. század talán legbőkezűbb, szentéletű jótékonykodóját. 2003-ban omlott le körülötte a hallgatás fala, amikor Szentpétervárott létrehozták a Szibirjakov nevet viselő Jótékonyági Alapot. A közelmúltban ez a szervezet indította meg névadója szentté avatási eljárását. 2005 novemberében megjelent az életútját ismertető első könyv is.

Egyik példabeszédében Jézus azt mondta, hogy: „Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni az Isten országába.” Innokentyij Szibirjakov rendkívüli életútja ékesen bizonyítja, hogy a gazdagok előtt is nyitva áll a mennyek országa.